

Společnost pro církevní právo

ZRCADLO CÍRKVE

4/2021/2

Aktuality Společnosti pro církevní právo
Praha – Brno – Olomouc – Stříbro

16. dubna 2021 | 12. ročník

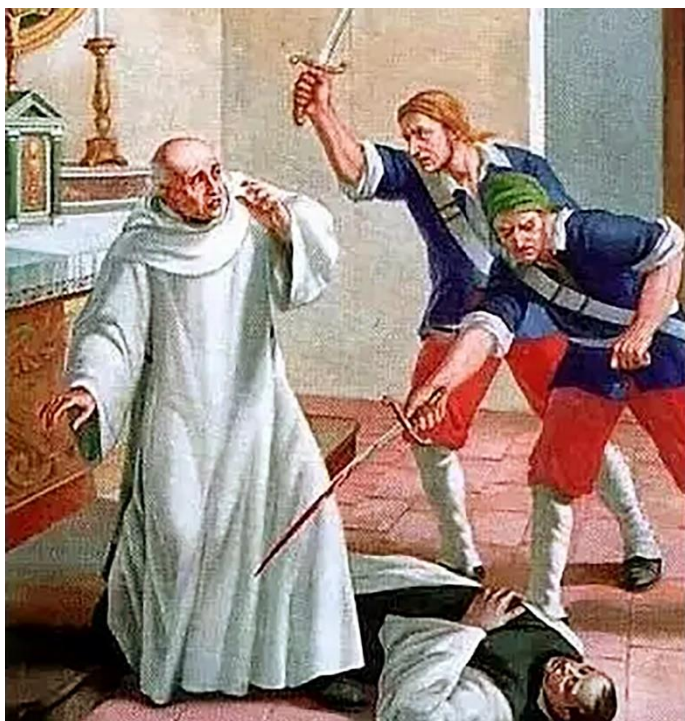

Blahořečení středočeského rodáka Dominika Zavřela je přede dveřmi

V sobotu 17. dubna 2021 čeká cisterciácké opatství v městečku Casamari v Latii na východ od Říma velká oslava: prefekt kongregace pro svatořečení Jeho Eminence Marcello Semeraro vyhlásí jménem svatého otce Františka blahořečení šesti mnichů – mučedníků z tohoto kláštera, mezi nimi českého kněze P. Dominika Zavřela, O.Cist.

Dominik Zavřel se narodil roku 1725 ve známé vsi Chodově na jih od Prahy, dnes již součásti hlavního města. Pokřtěn byl jako Jan 10. května 1725 v hostivařském v kostele Stětí sv. Jana Křtitele. Jeho křtitelem byl tamější farář František Jindřich Kohout. Podrobnosti o jeho dětství a raném mládí se nedochovaly. Známe je až vstup dvacetiletého Jana Zavřela do dominikánského noviciátu v Litoměřicích. Při obláče dostal řeholní jméno Chryzostom, podle slavného světce a církevního otce sv. Jana Zlatoústého. Po absolutoriu řádového kněžského studia pokračoval ve studiu dále, dosáhl titulu lektora posvátné teologie, což je druhý nejvyšší řádový akademický titul, a vyučoval teologii v litoměřickém noviciátu u sv. Michala.

Ve snaze odpovědět na vnitřní hlas volající po hlubším typu kontempace přešel se svolením představených koncem 60. let 18. století do italského cisterciáckého kláštera v Casamari. Tam žil jako cisterciácký mnich. Dostal zde nové řeholní jméno Dominik a brzy se stal převorem a později novicmistrem. Měl veliký dar jednání s lidmi, urovnával všechny spory a neshody, vynikal pokorou, znalostmi teologie a duchovního života.

Dne 13. května 1799 byl Dominik Zavřel zavražděn neznámým vojákem z neapolské armády francouzských republikánů. Vojáci, vracející se z Neapole, po své cestě plenili a vraždili civilisty. Ke klášteru dorazili večer 13. května 1799. Mniši jim poskytli jídlo a pití, jak bylo obecně zvykem. Postupně se ale nálada vojáků začala vyostřovat, opili se, rozbili sudy s vínem a olivovým olejem. Marně hledali peníze a hlavně opata, kterého chtěli zavraždit, jako osobu oblíbenou u neapolského královského dvora a odpůrce Francouzské revoluce. Nakonec začali ničit chrámové vybavení. Na hlavním oltáři otevřeli i svatostánek, vzali do rukou ciborium

a rozsypali konsekrované hostie po zemi.

Tehdy tam přišel právě otec Dominik Zavřel a s pomocí ještě jednoho kněze posbírali hostie do kalicha a uložili je do svatostánku. Jiný voják později hostie opět rozsypal a kalich

odnesl. Za krátko dorazil do této kaple bratr Dosideo z Pofi a zastihl tam také otce Dominika Zavřela, který začal hostie opět sbírat, tentokrát už jen do korporálu, a plakal nad takovou bezbožností. Vojáci všechny prohledali a ptali se, kde mají peníze. Když nic nenašli, rozzuřili se a bratra Albertina zabili dvěma ranami šavle do hlavy. Dále těžce zranili bratra Dosidea a nakonec dvěma ranami šavlí do hlavy zabili otce Dominika Zavřela. Zemřel se svou obvyklou modlitbou: *Ježíši, Maria!* Toho večera zabili i další čtyři mnichy. Všichni mučedníci byli pohřbeni na klášterním hřbitově. Lidé z okolí začali jejich hroby hned navštěvovat a následovalo velké množství doložených zázraků, zvláště uzdravení z nemoci.

Z příkladu casamarských mučedníků můžeme načerpat sílu v dnešní době, kdy řada věřících nemá možnost přijmout eucharistii. Ale také by nás oběť života P. Dominika Zavřela a ostatních bratří měla vést k zamyšlení.

Blahořečení šesti casamarských mučedníků, mezi nimiž je i Služebník Boží Dominik Zavřel z Chodova, se uskuteční v sobotu 17. dubna 2021 v 10.30 hodin. Slavnosti se smí vzhledem k současné zdravotní krizi účastnit jen omezený počet osob. Přímý přenos bude vysílat TV Noe (<https://www.tvnoe.cz/>).

Osobnosti P. Dominika Zavřela se věnuje Katolický týdeník č. 15 z 6.–12. dubna 2021. Je zde otištěn velmi podnětný rozhovor s filosofem a teologem P. PhDr. Mgr. Efremem Jindráčkem, Ph.D., OP, profesorem na Filosofické fakultě Papežské univerzity svatého Tomáše Akvinského v Římě (Angelicu), příznivcem Společnosti pro církevní právo. Profesor Jindráček se věnuje životu a dílu P. Zavřela několik let. Oba spojuje mimo jiné také to, že byli pokřtěni v témže kostele Stětí sv. Jana Křtitele v Praze – Hostivaři.

Jakub Nagy, Záboj Horák

11. duben 2021: kostel Stětí sv. Jana Křtitele v Praze – Hostivaři. Foto Záboj Horák

Noc kostelů 2021

V pátek 28. května 2021 se v České republice uskuteční Noc kostelů. Do této duchovně-kulturní akce, která se po celé republice koná od roku 2010, se každý rok zapojuje na 1400 kostelů a modliteben většího počtu církví. Sakrální stavby nabízejí nejen otevřené dveře, ale také více než 6000 doprovodných programů, kterých se každoročně účastní až půl milionu návštěvníků.

Tak jako minulý rok bude i letošní akce pravděpodobně poznamenána vládními restrikcemi. Při respektování omezení se podaří Noc kostelů uskutečnit. Pro ty, kteří se osobně nemohou zúčastnit, bude i letos řada kostelů a modliteben připravovat online vysílání.

Mottem Noci kostelů 2021 je 20. verš Žalmu 104 (103): *Přivádíš tmu, noc se snese, celý les se hemží zvěří.* Podle organizátorů má motto vyjadřovat úctu k životnímu prostředí a pokoru vůči všemu Božímu stvoření. Má být připomínkou, že člověk není králem stvoření, ale jeho součástí. A že stvoření, příroda a život je úžasný dar, který máme s vděčností a pokorou spravovat.

Aktuální informace, včetně možnosti přihlásit kostel či modlitebnu do letošního ročníku, lze nalézt na adrese <https://www.nockostelu.cz/>.

Jakub Nagy

Tomáš Halík: Čas prázdných kostelů

Nakladatelství Lidové Noviny, Praha, 2020, 177 s., ISBN 978-80-7422-761-5.

Českému katolickému knězi, teologovi, filosofovi a sociologovi, nositeli Templetonovy ceny a mnoha dalších ocenění, prezidentu České křesťanské akademie a čestnému členu Společnosti pro církevní právo **Mons. profesoru PhDr. Tomáši Halíkovi, Th.D.**, vyšel na podzim loňského roku nový titul s názvem *Čas prázdných kostelů*. Záhy po jeho vydání jsme o něm přinesli zprávu v anglickém periodiku *Church Reporter 1/2021*. Kniha obsahuje soubor kázání a promluv, které byly přenášeny on-line z prostorů prázdného kostela Nejsvětějšího Salvátora v Praze, centra akademické farnosti, v době začátku šíření Čínské nákazy na jaře 2020.

V úvodní části knihy se Tomáš Halík zamýšlí nad stavem současné společnosti a církve v kontextu složitosti dnešního světa. Nabádá všechny posluchače k opatrnosti a vyzývá je, aby i přes strach, vyčerpání či dokonce beznaděj ze stávající situace nepodléhali

vlivům takových extremistů, kteří současnou krizi prezentují jako Boží trest. Jakkoli je kritika mnohdy až bezbřehého konzumu a materialismu dnešního světa, a zejména pak západní společnosti, jistě na místě, je nutné odmítnout laciné vyobrazení mstivého se Boha, který jako by se chtěl lidu žijícímu v blahobytu připomenout sesláním nákazy. Stejná obezřetnost je nutná i vůči politickým populistům, zneužívajícím každou krizi k získání politického kreditu.

Se stupňujícími se omezeními, na která si lidé postupně zvykají, což může vytvořit nebezpečný precedens ohrožující demokracii a lidská práva, souvisí také jistý stupeň pohodlnosti ze strany věřících.

Tomáš Halík opakovaně zdůrazňuje nezastupitelnost osobního setkání a osobní přítomnosti při eucharistii. Křesťané nesmí podlehnout „komfortu“ slavení „gaučových mší“, omezit mši svatou na pouhé zhlédnutí záznamu, ať již záznamu celé mše nebo jenom kázání apod. Takový přístup znamená nepochopení smyslu liturgie a víry vůbec.

Sledování přenosu bohoslužeb z obrazovek bychom měli spojovat se zvýšeným soustředěním a hlubším vnímáním veškerého přednášeného slova i liturgického dění i zobrazení a dát mimoto v jiné době, a navíc, mnohem více prostoru bohatší četbě Písma než jsme činili dosud, a ještě více ji doprovázet osobní meditací. Pokud je to možné, navázat i liturgickým slavením bohoslužby slova v rodinách pod vedením nejzkušenějšího člena rodiny, a to nejen v neděli, ale aspoň i několikrát do týdne i ve všední dny.

Prázdné kostely jako znamení současné doby a jako předzvěst možného stavu v budoucnosti mohou pro církve představovat výzvu k vnitřní reformě¹ a návratu k evangeliu, k ekumenickému sblížení či k větší solidaritě s některými křesťany v tzv. neregulérních situacích (např. vůči těm, kteří byli opuštěni manželem a našli řešení své těžké situace v novém svazku). Odpovědí na tyto aktuální problémy by podle Tomáše Halíka měla být *globalizace soucitu a solidarity*.

Mezi způsoby, jakými by církve měla na tyto výzvy reagovat, patří i intenzivnější pastorační služba a její tři pilíře, jež by současné křesťanství mělo brát vážně:

- I. péče o promyšlenou víru, schopnou vést dialog s převážně agnostickou a odcírkevněnou (nikoli však docela ateistickou) společností;
- II. péče o stálý osobní duchovní růst s důrazem na kontemplativní způsob života a
- III. péče o angažovanost křesťanů v občanské společnosti a podpora kategoriální pastorační služby.

¹ Nikoli však ve smyslu „laciné modernizace“ a „přizpůsobování se náladám společnosti“.

Jedním z ústředních motivů Halíkovy knihy je myšlenka pokračujícího Vzkříšení (*resurrectio continua*) – „pokračování Ježíšova vítězství nad smrtí, strachem a vinou jako životadárné řeky, která v určitých okamžicích vytryskne z hloubi na povrch v osobních příbězích věřících i v dějinách církve v okamžicích konverzí a reforem, ohlašujících se krizemi a zkouškami.“

Současnou krizi je tedy možné vnímat jako příležitost k *prohloubení naší víry*. Jako možnost využít nucený půst od eucharistie k zamyšlení se nad jejím smyslem a opravdovostí, nad jejím významem v našem životě. Využijme čas strávený v izolaci karantény k rozjímání o nekonečném Božím tajemství.

K tomu všemu nám postní a velikonoční promluvy Tomáše Halíka mohou pomoci. Povzbudí nás, ponoří nás hlouběji do tajemství Velikonoc a jejich ústředního bodu – Vzkříšení. Ale také se nás pokusí připravit na těžké doby, které mohou přijít. *Jenom víra, která umírá a vstane z mrtvých, je skutečně křesťanská víra*. Jen taková víra může ve spojení s kontemplací a akcí zabránit tomu, aby nenastal *čas prázdných kostelů*.

Jakub Nagy

Periodikum Zrcadlo církve, Aktuality Společnosti pro církevní právo Praha – Brno – Olomouc – Stříbro vydává a rozesílá Společnost pro církevní právo, z. s., Sudoměřská 25, 130 00 Praha 3.

Fotografie na titulní straně: 11. duben 2021: farní kostel Stětí sv. Jana Křtitele v Praze – Hostivaři. Foto: Záboj Horák
11th April 2021: Parish Church of Beheading of Saint John the Baptist in Prague – Hostivař. Photo: Záboj Horák

Šéfredaktor: P. Jiří Rajmund Tretera OP
Zástupce šéfredaktora: Záboj Horák
Redakční rada: Jan Beránek, Vojtěch Círus, Tomáš Grundza, Jakub Nagy, Marek Novák
Úprava fotografií: Antonín Krč

Starší čísla online: spcp.prf.cuni.cz/aktuality. Zrcadlo církve vychází dvakrát měsíčně.
spcp@prf.cuni.cz

ISSN 2695-0111